

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมາภิไயพะมหาકษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๒/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๙/๒๕๖๕

วันที่ ๑๔ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ศาลฎีกา ผู้ร้อง^๑
-
ผู้ถูกร้อง^๒

เรื่อง พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคนี้ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำตோ้แย้งของจำเลยที่ ๑ (นายวิทยา ศุภศิริโภค) ในคดีอาญาหมายเลขคดีที่ ๐๗ ๖๓/๒๕๖๕ คดีอาญาหมายเลขคดีที่ ๕๔๓๘/๒๕๖๕ เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำตோ้แย้งของจำเลยที่ ๑ และเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายวิทยา ศุภศิริโภค จำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และนายสุรเชษฐ์ จำปาศรี จำเลยที่ ๒ ในความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ซึ่งต่อมาศาลอุญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑

มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) จำคุก ๓ ปี จำเลยที่ ๒ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) ประกอบมาตรา ๙๖ จำคุก ๒ ปี จำเลยหักสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ จำคุกจำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๒ ปี และปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้การลงโทษมีกำหนด ๒ ปี และคุมครองประพฤติไว้ ๑ ปี นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาและให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๒

โจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาโดยอัยการสูงสุดรับรอง และโจทก์ยื่นคำฟ้องฎีกา ศาลฎีกา มีคำสั่งรับฎีกาของโจทก์ จำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา และยื่นคำฟ้องฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่า ฎีกาของจำเลยที่ ๑ ไม่เป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาวินิจฉัย มีคำสั่งไม่อนุญาต ยกคำร้อง และไม่รับฎีกา จำเลยที่ ๑ โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ที่บัญญัติให้อัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลมฎีกา จะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลมฎีกานั้น เป็นกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่อจำเลยที่ ๑ ที่ต้องร้องขออนุญาตฎีกาและอยู่ในอำนาจการวินิจฉัยของศาลมฎีกาว่ามีเหตุผลจะให้ฎีกาหรือไม่ จำเลยที่ ๑ ไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับพนักงานอัยการโจทก์ ขอให้ศาลมฎีกาส่งคำโต้แย้งดังกล่าว ต่อศาลอุรุขธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลมฎีกาเห็นว่า จำเลยที่ ๑ โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๗ ซึ่งศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลอุรุขธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลอุรุขธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลอุรุขธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลอุรุขธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือ ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ศาลมฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ เพื่อขอให้ศาลอุรุขธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๗ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ศาลมฎีกาจะใช้บังคับแก่คดี เมื่อจำเลยที่ ๑ โต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัย

ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง แต่ส่วนที่ได้แยกว่าพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๕๖ วรรคสี่ ขัดหรือแยกต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๕ เป็นบททั่วไปที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ โดยมิได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพ ไว้เป็นการเฉพาะ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะประเด็น ที่ขอให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๕๖ วรรคสี่ ขัดหรือแยกต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ หรือไม่ และเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งข้อมูลพร้อมเอกสารหลักฐานยื่นต่อกฎหมาย ดังนี้

๑. อัยการสูงสุดจัดทำความเห็นสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติ มิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๕๖ วรรคสี่ เป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์และต้องผ่านกระบวนการ ไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) รวมถึงผ่านการพิจารณา กลั่นกรองของพนักงานอัยการก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งแตกต่างจากคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ฟ้องคดีเอง โดยพนักงานอัยการมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เที่ยงธรรม และปราศจาก ออกติทั้งปวง การที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๕๖ วรรคสี่ กำหนดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้กลั่นกรองว่าคดีใดมีประเด็นสำคัญอันสมควรให้ศาลฎีกาวินิจฉัย เป็นกลไกการอำนวยความสะดวกยุติธรรมอีกชั้นหนึ่ง ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ระหว่างคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์กับคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดี

๒. เลขาธิการวุฒิสภาพัจดส่งสำเนารายงานการประชุม บันทึกการประชุม และเอกสารประกอบ การพิจารณาพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๕๖ วรรคสี่ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดส่งสำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. เรื่องเสร็จที่ ๓๕๙/๒๕๔๙

- ๔ -

และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้ความเห็นร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. สำเนาบันทึกการประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการพิเศษ) สำเนาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการพิเศษ) และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้ความเห็นร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำตัดสินของจำเลยที่ ๑ ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณา วินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบปรับรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๕๖ วรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๗ วรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีหลักการและเหตุผลในการประกาศใช้ว่า การทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการมีผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคมและเป็นอันตรายต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และนับวันจะมีความร้ายแรงมากขึ้นและเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์จำนวนมหาศาล หากไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วนในที่สุดจะส่งผลกระทบต่อกำลังคนของรัฐและประโยชน์ของประชาชน เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและคดีความที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างเสมอภาค รวดเร็ว และเป็นธรรม สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้น เพื่อใช้ในการดำเนินคดีของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมาตรา ๕๖ วรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในภารกิจของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีการับภารกิจ” บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีความมุ่งหมายให้อัยการสูงสุดเป็นผู้กลั่นกรองว่าคดีใดเป็นปัญหาสำคัญอันเป็นเหตุอันควรให้ศาลฎีกาได้วินิจฉัย เนื่องจากกระบวนการฟ้องคดีของพนักงานอัยการผ่านขั้นตอนการไต่สวน

- ๕ -

รวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการพิจารณากลั่นกรองของพนักงานอัยการก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล จึงกำหนดให้ อัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลอธิการจะได้วินิจฉัย และกำหนดเป็นเงื่อนไขบังคับให้ศาลอธิการรับฎีกาโดยไม่อาจวินิจฉัยเป็นประการอื่นได้

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ที่ว่า พระราชบัญญัติวิธิพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจอัยการสูงสุดรับรองฎีกาของพนักงานอัยการ ว่ามีเหตุอันควรที่ศาลอธิการจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลอธิการรับฎีกาของพนักงานอัยการ โดยที่ศาลอธิการไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นประการอื่นได้ เป็นบทบัญญัติที่ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ใช้อำนาจ ของศาลอธิการโดยตรง ไม่เป็นธรรมต่อจำเลยที่ ๑ ซึ่งต้องขออนุญาตฎีกาและอยู่ในอำนาจของศาลอธิการ ว่ามีเหตุผลจะให้ฎีกาหรือไม่ ทำให้จำเลยที่ ๑ ไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับโจทก์ซึ่งเป็น พนักงานอัยการ พระราชบัญญัติวิธิพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ นั้น เห็นว่า การฎีกาคือการพิจารณาตรวจสอบ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ อันเป็นหลักประกันสิทธิของคุ้มครองในคดีให้ได้รับความเป็นธรรมตามเจตนารมน์ ของกฎหมายว่าด้วยวิธิพิจารณาความ โดยเมื่อพระราชบัญญัติวิธิพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้มีการพิจารณาคดีเพียงสองชั้นศาล เมื่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติ มิชอบมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นประการใด คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลย่อมเป็นที่สุด สำหรับการฎีกา ของคุ้มครองในคดีกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติรับรองไว้ในหมวด ๕ ฎีกา มาตรา ๔๔ ถึงมาตรา ๔๘ โดยนำระบบอนุญาตฎีกามาใช้บังคับกับกรณีของการฎีกาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีความแตกต่าง จากการฎีการระบบสิทธิที่กำหนดให้การฎีกาเป็นสิทธิของคุ้มครองที่ไม่ต้องขออนุญาตต่อศาลอธิการ โดยมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ ให้ผู้ฎีกายื่นคำร้องแสดงเหตุที่ศาลอธิการรับฎีกาวิพิจารณาตามมาตรา ๔๖ พร้อมกับคำฟ้องฎีกាត่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลอธิการมีอำนาจรับฎีกากตามมาตรา ๔๔ ไว้พิจารณาได้

เมื่อเห็นว่าปัญหาตามภูมิภาคนั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลภูมิภาครวินิจฉัย บทบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะ เป็นการบัญญัติให้อำนาจศาลภูมิภาคในการพิจารณาและวินิจฉัยว่าจะรับหรือไม่รับภูมิภาคเรื่องได้ไว้พิจารณา แม้ว่ากระบวนการฟ้องคดีของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัติวิธิพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติ มิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผ่านขั้นตอนการได้ส่วนรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท. รวมถึงการพิจารณาลั่นกรองของพนักงานอัยการก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล ก็ตาม แต่พนักงานอัยการถือเป็นคู่ความฝ่ายหนึ่งเหมือนกับจำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่นกัน เมื่อคดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบแล้ว คู่ความควรมีสิทธิในการภูมิภาคเท่าเทียมกันโดยให้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลภูมิภาคว่าเป็นปัญหาสำคัญ ที่ศาลภูมิภาครวินิจฉัยหรือไม่ การที่พระราชบัญญัติวิธิพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ กำหนดให้อัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในภูมิภาคของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควร ที่ศาลภูมิภาคจะได้วินิจฉัย โดยให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลภูมิภาครับภูมิภาค จึงเป็นการบัญญัติให้ อัยการสูงสุดมีอำนาจรับรองภูมิภาคของโจทก์ซึ่งเป็นพนักงานอัยการที่มีสถานะเป็นคู่ความฝ่ายหนึ่งไม่ต่างจาก จำเลย ในกรณีของการอ้างเหตุอันนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ โดยให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอันควร ให้ศาลภูมิภาครวินิจฉัยได้ นอกจากนี้ แม้อัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในภูมิภาคของพนักงานอัยการ ว่ามีเหตุอันควรที่ศาลภูมิภาคจะได้วินิจฉัยหรือไม่ แต่การที่มาตรา ๔๖ วรรคสี่ บัญญัติให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญ และให้ศาลภูมิภาครับไว้พิจารณา ทำให้อำนาจในการวินิจฉัยว่าจะรับภูมิภาคหรือไม่นั้น หาได้เป็นอำนาจขององค์คณะ ผู้พิพากษาที่ประ不然ศาลภูมิภาคแต่งตั้งตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ เนื่องจากศาลภูมิภาค ต้องรับภูมิภาคของพนักงานอัยการโดยไม่อาจวินิจฉัยเป็นประการอื่นได้ ส่งผลให้การนำคดีขึ้นสู่ศาลภูมิภาค ของพนักงานอัยการแตกต่างไปจากของจำเลย ส่วนการรับรองภูมิภาคของอัยการสูงสุดตามประมวลกฎหมาย วิธิพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ที่บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามภูมิภาคไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษารคนใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญ อันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ภูมิภาค หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในภูมิภาคว่ามีเหตุอันควร ที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับภูมิภาคนั้นไว้พิจารณาต่อไป” นั้น เป็นการภูมิภาคแบบสิทธิซึ่งราชภูมิ ที่เป็นจำเลยมีสิทธิที่จะขอให้ผู้พิพากษาที่ลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้น

- ๗ -

หรือศาลอุทธรณ์พิจารณาอนุญาตภัยก้าໄได้ นับว่าคู่ความทั้งสองฝ่ายมีสิทธิภัยก้าเท่าเทียมกัน ดังนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติรับรองว่าบุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ซึ่งบุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรมที่จะได้รับการพิจารณาดีอย่างเป็นธรรม โดยให้โอกาสแก่โจทก์และจำเลยสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกันในฐานะคู่ความในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอย่างแท้จริง และบรรลุถึงหลักนิติธรรมที่บุคคลทุกคนจะต้องได้รับความเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมาย รวมทั้งไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมด้วยเหตุผลของความแตกต่าง ในสถานะของบุคคล การที่พระราชบัญญัติวิธิพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ บัญญัติหลักเกณฑ์ในการภัยก้าคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ระหว่างพนักงานอัยการ กับจำเลยไว้แตกต่างกัน และกำหนดให้ศาลภัยก้ารับภัยก้าโดยไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นประการอื่นได้ ย่อมทำให้หลักประกันสิทธิในการภัยก้าของคู่ความในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบระหว่างพนักงานอัยการ กับจำเลยได้รับการคุ้มครองที่แตกต่างกัน ไม่เสมอภาคกันในกฎหมาย ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย อย่างเท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะ ของบุคคล และข้อด้อยทางภัยก้าความเสมอภาค จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธิพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และกำหนด คำบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลเมื่อพันสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัย

- ๙ -

(คำวินิจฉัยที่ ๒๒/๒๕๖๕)

(นายโนนท์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรชชารโณ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราษฐ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

